

oud woensel schoon, een schone zaak!

Samenvatting van de bevindingen en
aanbevelingen van de afvalcoaches

April 2023

Waarom hebben we afval coaches ingezet?

We doen dagelijks ons best om Oud Woensel zo schoon mogelijk te houden. Daarvoor werken we intensief samen met bewoners, ondernemers, Cure, Ergon en de opvang voor dak- en thuislozen aan de Visserstraat.

Samen doen we extra ons best, en de resultaten zijn zichtbaar: het is schoner. Maar we kunnen het niet alleen en zullen er met elkaar aandacht aan moeten besteden. Om er achter te komen hoe het beter kan hebben we de hulp ingeroepen van afvalcoaches. Deze afvalcoaches hebben in de maanden november en december onderzocht hoe het zit met ons afvalgedrag. Hoe gaan bewoners, ondernemers en bezoekers met afval om in Oud Woensel? En wat kan er beter.

In deze samenvatting lees je wat de resultaten van dat onderzoek zijn geweest.

Hoe zijn de afvalcoaches te werk gegaan?

Afvalcoaches onderzoeken door gesprekken met bewoners, ondernemers en bezoekers hoe er met afval omgegaan wordt.

Waarom hebben zij dit gedaan?

Door onderzoek te doen ontstaat er meer kennis over afval bij iedereen die ermee te maken heeft. Ook wordt helder wat de afvalregels ook alweer zijn en wie mogelijke vervuilers zijn. Er wordt onderzocht wat de kennis, motivatie en weerstand is om het juiste afval gedrag te vertonen. Tot slot worden er ook oplossingen geformuleerd om het gedrag te verbeteren.

Resultaten van de gevoerde gesprekken:

Antwoorden van bewoners, ondernemers en bezoekers komen vaak overeen. Dat betekent dat deze groepen er hetzelfde over denken. Dit zijn de belangrijkste inzichten:

1. **Zwerfafval:** Zwerfafval wordt vooral veroorzaakt door bezoekers. Hoofdredenen zijn gemakzucht, geen afvalbakken in de buurt en omdat het in Oud Woensel toch wel wordt opgeruimd. Genoemde oplossingen: handhaven (boetes), extra opruiming door Ergon en meer prullenbakken plaatsen.
2. **Bijzet:** Wordt volgens hen vooral veroorzaakt door bewoners. Hoofdredenen zijn gemakzucht, dat er al ander afval naast staat, containers vol zijn en anderen ook hun afval ernaast zetten. Genoemde oplossingen: zorgen dat de containers altijd functioneren en niet vol zitten, handhaven (boetes) en bijzet sneller opruimen.
3. **Dumping:** Dumping wordt vooral veroorzaakt door bewoners. Hoofdredenen hiervoor zijn gemakzucht, omdat het te duur is dit zelf af te voeren en omdat het toch wel opgeruimd wordt. Genoemde oplossingen: handhaven (boetes), (extra) opruimdagen voor grof afval organiseren en eigenaren van de panden aanspreken.

EINDHOVEN

4. **Afval scheiden:** De meeste bewoners en ondernemers zeggen hun afval te scheiden. Hoofdredeenen waarom ze dit niet doen zijn omdat de juiste inzamelmiddelen daarvoor ontbreken (geen (ondergrondse) containers voor gescheiden afval), ze niet over de juiste informatie daartoe beschikken of omdat ze geen ruimte voor opslag hebben in of rond hun huis/pand. Genoemde oplossingen: zorgen dat de juiste inzamelmiddelen aanwezig zijn (ondergrondse) containers voor gescheiden afval) en betere opslagmogelijkheden rond eigen huis/pand.
5. **Betrokkenheid:** Bewoners hebben een hoge mate van betrokkenheid bij hun straat en medebewoners, ondernemers en bezoekers hebben dit minder. Ondernemers spreken hierbij het vaakst geen Nederlands. Alle drie de groepen ervaren dat de straat vaak vies en rommelig oogt, met name ook de omgeving rondom afvalcontainers. Aan ondernemers is specifiek gevraagd of zij een schone omgeving belangrijk vinden en dit is zo omdat het prettiger is voor hun klanten en bijdraagt aan een gastvrije uitstraling. Zij dragen bij aan een schone omgeving door eigen afvalcontainers, eigen afvalbak voor de deur en afval opruimen rondom het eigen pand.

Resultaten onderzoek

Er was veel bijzet in de periode waarin de afvalcoaches actie waren. Na de start van het extra team rond bijzet vanuit Ergon nam dit af.

Als een container niet functioneert, zagen de afvalcoaches dat alle bewoners meermaals probeerden hun afval toch aan te bieden. Als dit niet lukte dan leidde dat direct tot extra bijzet. Bij aanspreken door de afvalcoach is iedereen er akkoord mee het afval naar een volgende container te brengen.

Oud papier en karton

Er ligt bijna altijd oud papier en karton op straat, zowel in de woonwijken als in het winkelgebied. Dit papier wordt los aangeboden en 2 x per maand opgehaald door Cure. Zowel bewoners als ondernemers bieden papier aan om door Cure te laten ophalen. Het lijkt dat de ophaaldagen van oud papier niet bij iedereen bekend zijn.

Frequentie oud papier en karton ophalen moet helderder

Als papier van ondernemers niet op de juiste dag wordt aangeboden/opgehaald schakelen ze zelf vaak een private inzamelaar in. Op het oud papier is regelmatig het adres van de aanbieder te vinden. Diverse malen is bij bewoners

aangebeld om te melden dat er op de verkeerde dag oud papier wordt aangeboden.

Op de hoeken van het kruispunt Hemelrijken- Schoolstraat wordt, als enige plek in de hele wijk, elke dinsdag het restafval opgehaald. Dit werkt uitnodigend tot bijzet van andere bewoners en ander afval.

Volgens afspraak worden de openbare gemeentelijke vuilnisbakken 7 dagen per week, 2 maal per dag geleegd.

Te kleine bakken

De bakken lijken klein en weinig zichtbaar in het straatbeeld. Op de Woenselse Markt zijn er weinig te vinden, dit zorgt voor extra zwerfafval. Bij aanvang van de markt o.a. op 3 december blijken de gemeentelijke vuilnisbakken in de aangrenzende straten al allemaal vol te zitten.

Op verzoek van bewoners zijn vorig jaar 15 extra bakken in de wijk gezet. Dit is nog steeds te weinig blijkt uit de digitale enquête. Daarnaast dient de zichtbaarheid van deze afvalbakken verbeterd te worden, er staan namelijk vooral donkergroene bakken (deze vallen niet op in het straatbeeld en/of vallen weg tegen de groene achtergrond), de enkele gele bakken vallen veel beter op.

Zwerfafval

Zwerfafval ligt op straat en wordt dagelijks handmatig geprikt en opgezogen. Maar dit is niet mogelijk in kleine groenstroken, of als er veel geparkeerde fietsen staan en bladeren op de grond liggen.

Bijna iedereen met wie is gesproken geeft aan dat extra openbare gemeentelijke vuilnisbakken gewenst zijn. Zodat op elk moment een bezoeker, die lopend eet of drinkt, zijn afval in een vuilnisbak kan doen. De kleine dingen, zoals peuken, blijven op straat liggen. Hiervoor is het gewenst dat er een veegwagen gaat rijden zodat het straatbeeld schoner wordt.

De zichtbaar aanwezige dakloze mensen zoeken in de openbare gemeentelijke afvalbakken naar etensresten. In het onderzoek wordt aangegeven dat zij ook bijzet zakken openen.

Ondernemers

Een aantal ondernemers brengt hun afval naar de ondergrondse restafvalcontainer. Maar volgens wetgeving is iedere ondernemer verplicht zijn afval via een particuliere inzamelaar aan te bieden.

Bewoners

Bewoners geven aan dat het lastig is hun afval kwijt te kunnen. Ze moeten langs diverse ondergrondse containers lopen voordat dit lukt. Containers zijn vaak vol of defect. Onduidelijk is of dit klopt met de gegevens van Cure.

Scheiden van afval

Sommige betrokken bewoners geven aan de halve wijk door te lopen om hun afval gescheiden aan te bieden bij de enkele PMD, papier, textiel en/of GFT container. Vanuit de gemeente worden dit 'breng-locaties' genoemd. Dit stimuleert niet tot het scheiden van afval en sommige bewoners ervaren dus ook die noodzaak niet. Het is voor bewoners onoverzichtelijk welk type afvalcontainer waar in de wijk staat; ook dit stimuleert niet het scheiden van afval.

Vragenlijst onder ondernemers

Hieronder is een kort overzicht van de belangrijkste resultaten uit de vragenlijst:

- 25% zegt de ondergrondse containers op straat te gebruiken (dus 75% lijkt zelf zijn afval via particuliere afvalinzamelaars af te voeren);
- 29% zegt over een stadspas te beschikken;
- 52% zegt de regels rond het aanbieden van afval te kennen (48% dient hier dus nog over geïnformeerd te worden);
- 69% zegt de 25-meter regel te kennen (schoonhouden van 25 meter rond eigen bedrijf);
- 80% zegt mee te willen werken aan het scheiden van afval;
- 11% zegt dat er belemmeringen zijn om afval te scheiden;
- 39% zegt bereidt te zijn afval op een gezamenlijk tijdstip & plaats aan te bieden, met andere ondernemers;
- 22% zegt eigen ideeën te hebben om eigen afval beter aan te bieden.

Particuliere afvalinzamelaars

Er is in het onderzoek ook aandacht besteed aan particuliere afvalinzamelaars. De vragen die daarbij centraal stonden waren:

- Wat wordt er precies gescheiden?
- Wie haalt dit op?
- Hoe vaak wordt dit opgehaald?

Hieruit blijkt dat papier en karton bijna altijd wordt gescheiden en het vaakst wordt opgehaald. Daarna wordt het restafval het vaakst genoemd. De ophaalfrequentie hiervan varieert van dagelijks tot 1x per 2 weken.

Advies

Het belangrijkste advies is om de basis verder op orde te brengen en regelmatig helder te communiceren over wat de regels zijn en daar ook meer handhaving op in te zetten. Dit gaat op dit moment nog niet goed genoeg. De problematiek is breed: zowel rond zwerfafval, bijzet als dumping, zowel door bewoners als ondernemers en passanten. In openbare prullenbakken, ondergrondse containers, inzamelmiddelen van private inzamelaars en daarbuiten. Deze verschillende problemen vragen om een eigen aanpak en extra inzet en betekent dat er nog intensiever met partijen in het gebied samengewerkt moet worden.